

KAJ TO PRAKTIČNO POMENI?

Gotovo se sprašujete, kaj lahko storite, da bi pripomogli k odpravi izkoriščanja živali.

Je nekaj, kar lahko storite.

Postanite vegan/veganka. Zdaj. Veganstvo pomeni, da več ne jemo ali na kak drug način uporabljamo živalskih izdelkov.

Veganstvo ni le način prehranjevanja; je **moralna in politična zaprisega k odpravi izkoriščanja živali na osebni nivoju** in poleg prehrane zajema oblačila, ostale izdelke in druga osebna dejanja ter izbire.

Veganstvo je tisto, kar lahko vsi storimo danes - prav zdaj - in s tem pomagamo živalim. **Ne zahteva dragih kampanj, sodelovanja velikih organizacij, zakonodaje** ali česarkoli drugega kot le spoznanja, da če imajo 'pravice živali' kakršenkoli pomen, potem je ubijanje živali, kakor tudi prehranjevanje z njihovimi telesi, neupravičljivo.

Veganstvo z **zmanjšanjem povpraševanja** zmanjšuje trpljenje in smrt živali. Predstavlja zavrnitev sprejemanja neljudi kot človeške komoditete in priznanje njihove inherentne vrednosti.

Veganstvo je tudi **zaprisega k nenasilju**. Gibanje za pravice živali mora biti gibanje miru in mora zavrniti nasilje nad vsemi živalmi - tako človeškimi kot ne-človeškimi.

Veganstvo je **najpomembnejša oblika političnega aktivizma**, ki se ga lahko udeležimo v imenu živali.

In ko postanete vegan/veganka, začnite **izobraževati** svojo družino, prijatelje in ostale ljudi v vaši skupnosti, da tudi oni postanejo vegani.

Če želimo doseči popolno odpravo izkoriščanja živali, je vegansko gibanje nujen pogoj. In to gibanje se začne z odločitvijo posameznika.

AMPAK KAJ JE NAROBE Z ŽIVILI ŽIVALSKEGA IZVORA, KI NISO MESO?

Razlikovanje med konzumiranjem mesa in konzumiranjem mleka ali ostalih živalskih produktov ni smiselno. Z živalmi, izkoriščanimi za mleko, jajca ali druge produkte, ravnamo prav tako slabo, če ne še slabše, kot z živalmi, rejenimi za meso, nazadnje pa **končajo v isti klavnici** in tudi njihovo meso pojemo.

**V kozarcu mleka,
kepici sladoleda ali jajcu
je prav toliko trpljenja
in smrti kot v zrezku.**

Trditev, da obstaja moralna razlika med konzumiranjem mesa in konzumiranjem mlečnih izdelkov, jajc ali ostalih živalskih produktov, je tako nesmiselna kot trditev, da obstaja moralna razlika med tem, če pojemo veliko kravo, ali če pojemo majhno kravo.

Dokler več kot 99% ljudi meni, da je konzumiranje živalskih produktov sprejemljivo, se za živali nič ne bo resnično spremenilo.

TOREJ ...

Odločitev je vaša. Nihče je ne more sprejeti namesto vas. Vendar, če verjamete, da imajo življenja neljudi moralno vrednost, prenehajte sodelovati pri ubijanju živali, ne glede na to, kako 'humano' se ravna z njimi.

Pridružite se abolicionističnemu gibanju. Postanite vegan/veganka. Danes. Postati vegan/veganka je enostavno. In je pravilna odločitev.

Za več informacij obiščite *The Abolitionist Approach* na:

www.AbolitionistApproach.com

© 2008 Gary L. Francione & Anna E. Charlton.

Distribucija preko drugih posameznikov ali organizacij ne zagotavlja strinjanja avtorjev s katerimi koli drugimi nazori, ki jih ti posamezniki ali organizacije morebiti izražajo.

PRAVICE ŽIVALI

ABOLICIONISTIČNI PRISTOP

WWW.ABOLITIONISTAPPROACH.COM

ŽIVALI: NAŠA MORALNA SHIZOFRENJA

Trdimo, da živali jemljemo resno.

Vsi se strinjamo, da je povzročanje 'nepotrebne' trpljenja ali smrti živali moralno nesprejemljivo. A kaj to pomeni?

To mora med drugim pomeniti, da je povzročanje trpljenja ali smrti živali zgolj v namen užitka ali zabave, zgolj zaradi priročnosti ali pa iz gole navade, nesprejemljivo.

Ampak kako pogosto lahko upravičimo uporabo živali s čim drugim kot užitkom, zabavo, navado ali priročnostjo? Izredno redko - skorajda nikoli.

Večino živali ubijemo za hrano. Po podatkih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) ljudje letno ubijemo 53 milijard živali - to je 53,000,000,000 - kamor niso vštete ribe in druge morske živali.

145 milijonov . . . . . ubitih vsak dan
6 milijonov . . . . . ubitih vsako uro
100,000 . . . . . ubitih vsako minuto
1,680 . . . . . ubitih vsako sekundo

To število nenehno raste in se bo v drugi polovici tega stoletja podvojilo.

Kako lahko upravičimo to klanje?

Tega se ne da upravičiti s trditvijo, da je prehranjevanje z živalskimi proizvodi potrebno iz zdravstvenih razlogov. Očitno je, da hrane živalskega izvora ne potrebujemo. Pravzaprav je na voljo vse več dokazov, da so živalski proizvodi za človeško zdravje škodljivi.

Tega se ne da upravičiti s trditvijo, da je 'naravno', ker se ljudje že tisočletja prehranjujemo z živalmi. Dejstvo, da nekaj že dolgo počnemo, še ne pomeni, da je to moralno pravilno. Ljudje so bili stoletja rasisti in seksisti, zdaj pa priznavamo, da sta rasizem in seksizem moralno napačna.

Tega se ne da upravičiti s trditvijo, da je potrebno za globalno ekologijo. Vedno bolj je očitno, da so posledice živinoreje za okolje katastrofalne.

★ Po podatkih FAO živinoreja proizvede več emisij toplogrednih plinov kot uporaba fosilnih goriv v avtomobilih, tovornjakih in ostalih prevoznih sredstvih.

★ Za živinorejo je izkoriščenih 30% celotne kopenske površine na Zemlji in 33% vseh obdelovalnih površin je namenjenih pridelavi krme za živino.

★ Potrebe živinorejske industrije po pašnikih in poljih za živalsko krmo so vedno večje, kar se odraža v krčenju gozdov in obširni degradaciji zemlje zaradi prekomerne paše, kompaktifikacije in erozije.

★ Živinoreja predstavlja veliko grožnjo vedno bolj omejenim vodnim virom. Pridelava krme zahteva izredno velike količine vode, prekomerna paša na velikih površinah vpliva na vodni cikel, živinoreja pa je tudi velik onesnaževalec voda.

★ Živali pojedjo več beljakovin, kot jih proizvedejo. Za vsak kilogram živalskih beljakovin žival povprečno poje skoraj 6 kilogramov rastlinskih beljakovin v zrnju in paši.

★ Za vsak kilogram govedine je potrebnih več kot 100,000 litrov vode. Za kilogram žita le 900 litrov.

Ker živali pojedjo veliko več beljakovin, kot jih proizvedejo, je žito, ki bi moralo biti namenjeno ljudem, uporabljeno za živalsko krmo. S tem, poleg drugih dejavnikov, živinorejska industrija veliko ljudi obsodi na lakoto.

Edini razlog, s katerim vsako leto povzročamo trpljenje in smrt 53 milijardam živali, je ta, da nam jih je v užitek jesti; da nam jih je priročno jesti; da smo tako navajeni.

Z drugimi besedami, ni nobenega dobrega razloga.

Naš odnos do ne-človeških živali je zelo zmeden. Veliko nas živi ali nas je živelo z domačimi živalmi kot so psi, mačke, zajci itd. Te živali imamo radi. So pomembni člani naših družin. Žalujemo, ko umrejo.

Hkrati pa zapikujemo vilice v druge živali, nič drugačne od tistih, ki jih imamo radi. V tem ni nobenega smisla.

NAŠE RAVNANJE Z ŽIVALMI

Ne le, da živali uporabljamo v vsakovrstne namene, ki jih ne moremo šteti za 'potrebne', z njimi ravnamo na načine, katerim bi rekli mučenje, če bi šlo za ljudi.

Obstajajo zakoni za dobrobit živali, ki zahtevajo, da z živalmi ravnamo 'humano'. **Vendar so ti zakoni večinoma brez pomena, saj so živali lastnina;** so materialne dobrine, vredne le toliko, kolikor jim pripišemo. V očeh zakona se ne-človeške živali ne razlikujejo od avtomobilov, pohištva ali kake druge lastnine, ki jo posedujemo.

Ker so živali lastnina, je ljudem načeloma dovoljeno, da živali uporabljamo v katerikoli namen, ki nam je pogodu, in jim ob tem povzročamo grozovito trpljenje.

ZAKAJ NE SPREJMEMO BOLJŠIH ZAKONOV IN INDUSTRIJSKIH STANDARDOV?

Večina organizacij za zaščito živali v Evropi in ZDA zatrjuje, da je rešitev problema izkoriščanja živali v izboljšanju zakonov za dobrobit živali ali v pritisku na industrijo, da izboljša standarde ravnanja z živalmi.

Te organizacije se zavzemajo za bolj 'humane' načine zakola, bolj 'humane' načine zapiranja živali, kot so na primer večje kletke itd. Nekatere izmed teh organizacij trdijo, da bo s stalnim izboljševanjem načinov ravnanja z živalmi uporaba živali nekoč popolnoma odpravljena ali vsaj občutno zmanjšana.

Pa je to res rešitev? Ne, ni.

Gospodarska dejstva kažejo, da imajo reforme za dobrobit živali le malo, če sploh kaj učinka. V jajcu talne reje je toliko trpljenja kot v tistem iz baterijske.

Označevanje izkoriščanja živali kot bolj 'humanega' javnosti dovoljuje, da lažje sprejema izkoriščanje živali, to pa spodbuja nadaljnje konzumiranje živalskih produktov in lahko celo poveča količino trpljenja in smrti.

Poleg tega ni nobenega zagotovila, da reforme za dobrobit živali vodijo k odpravi uporabe živali ali vsaj občutno zmanjšanje le-te. Prvi zakoni za dobrobit živali so bili sprejeti že pred več kot 200 leti, kljub temu pa **danes izkoriščamo večje število živali in na bolj grozovite načine kot kadar koli prej v zgodovini človeštva.**

Najpomembnejše pa je, da reformiranje izkoriščanja živali zanemarja bistveno vprašanje: kako sploh lahko upravičimo izkoriščanje živali - ne glede na to, kako 'humano' ravnamo z njimi?

KAJ JE REŠITEV?

Rešitev je popolno prenehanje, ne pa reguliranje izkoriščanja živali. Rešitev je v spoznanju, da moramo osnovno pravico, da ni lastnina drugega človeka, ki jo ne glede na njegove značilnosti priznavamo sočloveku, priznati tudi vsem drugim čutečim (perceptivno zavedajočim) bitjem.